

Aalborg Universitet

AALBORG UNIVERSITY
DENMARK

Made in China 2025

Li, Xing

Published in:
Klassekampen

Publication date:
2020

Document Version
Også kaldet Forlagets PDF

[Link to publication from Aalborg University](#)

Citation for published version (APA):
Li, X. (2020). Made in China 2025. *Klassekampen*, 16-17.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- ? Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- ? You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- ? You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal ?

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us at vbn@aub.aau.dk providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Hver tirsdag får du et analytisk blikk på verden av Klassekampens internasjonale skribentpanel.

Bhaskar Sunkara

Kajsa Ekis Ekman

Tormod Heier

Li Xing

Tore Linné Eriksen

Minda Holm

USA tjente på Kinas gamle vekstmodell. Den nye, derimot, oppleves som en trussel.

Made in China 2025

HORISONT

Av Li Xing

Etter en økonomisk reform i slutten av 1970-årene fulgte den kinesiske vekstmodellen i stor grad eksempelet til Japan, Sør-Korea og Taiwan: eksportorientert industrialisering (EOI).

Dette var en utadrettet strategi. Den vektla deltakelse i internasjonal handel ved å oppmuntre til bruk av ressurser og arbeidskraft i eksportorienterte bransjer der Kina hadde konkurransefortrinn.

En slik modell krever lave priser på

eksporterte varer og tjenester. Myndighetene subsidierte og favoriserte eksportorienterte investeringer, særlig på lokalt nivå, og delvis gjennom insentiver i skattesystemet. EOI-modellen ble opprettholdt gjennom en raskt voksende urban arbeidsstyrke. I tillegg investerte man massivt i produktivitetsfremmende infrastruktur og teknologi.

Den kinesiske EOI-modellen ble iverksatt da de største kapitalmaktene i Vesten, særlig USA, gjennomførte en global omorganisering av produksjonen og omplassering av kapitalen.

Denne utviklingen omtales gjerne som avindustrialiseringsprosessen.

Uttrykket brukes om det dramatiske fallet i andelen produksjonsarbeidsplasser i vestlige industriland i de siste 30 årene. Prosessen begynte allerede i

1970-årene – som den transnasjonale kapitalens respons på oljekrisa. Ifølge en forskningsundersøkelse sank antallet industriarbeidsplasser fra rundt 28 prosent av arbeidsstyrken i 1970 til omtrent 8 prosent i 1993 i de 23 mest framskredne industrilandene.

Den vellykkede industrialiseringen av Øst-Asia var en av følgene av denne globale forflyttingen av kapital og produksjon.

USA spilte en uunnværlig rolle for Kinas gamle vekstmodell.

De amerikanske investeringene og utkontrakteringen av produksjonen til Kina brakte ikke bare med seg penger, men også arbeidsplasser, teknologi, ekspertise og markedstilgang. På den andre siden hadde USA fordeler av å importere billige og bra konsumvarer.

Levestandarden for gjennomsnittsamerikaneren økte, og inflasjonen ble holdt på et lavt nivå.

Samtidig bidro Kinas økende oppkjøp av amerikanske statsobligasjoner og verdipapirer til å opprettholde USAs avhengighet av den kinesiske tilførselskjeden. Det førte til en relativ balanse basert på gjensidige fordeler.

«Grunnen er at denne modellen konkurrerer direkte med den amerikanske tjeneste- og kunnskapsøkonomien»

Teoretisk sett styrker internasjonal handel økonomisk produktivitet ved at arbeidsplasser omfordes til mer effektive bransjer. I perioden da Kina fulgte sin gamle vekstmodell, ble det skapt nye arbeidsplasser i noen områder av den amerikanske økonomien, som landbruket og tjenestesektoren, mens man tapte arbeidsplasser i andre sektorer.

Dette gjaldt særlig lavtlønnede produksjonsstillinger. Ifølge en omfattende studie førte handelen med Kina til tap av 560.000 produksjonsarbeidsplasser i amerikansk industri sektor på grunn av direkte konkurranse med import fra Kina i perioden fra 1991 til 2011.

Etter 30 år med industrialisering var «Made in China»-strategien blitt en stor suksess: Antallet landbruksarbeidsplasser

INNENLANDS ETTERSPØRSEL:

Journalister står foran et elektronisk display som viser salgstallene til online-butikken JD.com i Beijing. Kinesiske forbrukere forventes å bruke milliarder av yen på shopping etter at pandemien er over. En del av landets femårsplan er å øke den nasjonale etterspørselen.

FOTO: MARK SCHIEFELBEIN, AP/NTB

som andel av Kinas totale arbeidsstyrke falt fra over 70 prosent i 1978 til bare 30 prosent i 2014.

Hvis vi ikke regner med private virksomheter og selvstendig næringsdrivende, steg antallet produksjonsarbeidsplasser i urbane områder fra 32,4 millioner i år 2000 til 52,4 millioner i 2014. Den kinesiske industri sektoren fikk en rask utvikling som bidro til landets unike økonomiske vekst.

Fra 2010 satte Kina fart på overgangen fra den gamle vekstmodellen mot verdiproduksjon og kvalitet.

Beijings ambisjon fulgte ikke lenger modellen «Made in China», men «Made in China 2025».

Overgangen ble drevet av et ønske om å finne løsninger på nasjonale problemer med overakkumulering og overkapasitet. Andre indre problemer, forårsaket av den gamle vekstmodellen, skulle også løses: mangel på arbeidskraft, reallønnsøkninger, ressurstildelinger, inntektsfordeling, miljøpåvirkning, innsparinger, investeringer, internasjonal kapitalstrøm og så videre.

Gjennom den nye vekststrategien vil Kina gå over fra å være billigprodusent til å bli høyteknologisk kvalitetsprodusent. Målet er å ytterligere å modernisere Kinas industrikapasitet. Slik skal landet sikre sin posisjon som globalt kraftsentrum for høyteknologisk industri.

En viktig del av den nye vekstmodellen er å redusere landets avhengighet av utenlandsk teknologi. Kina vil investere tungt i egen innovasjon for større selvforsyning av sentrale varer, samt oppgradere landets dominerende posisjon i den globale forsynings- og verdikjeden innenfor de største strategiske bransjene: legemidler, bilindustri, fly og romfart, halvledere og viktigst av alt, IT og robotteknikk.

Kinas nye femårsplan, for 2021 til 2025, har disse målene: 1) erstatte høyhastighetsvekst med høykvalitetsvekst, 2) skape ny balanse i økonomien med strukturell reform på forsyningsida, 3) øke den nasjonale etterspørselen samtidig som støtta til de internasjonale eksportmarkedene opprettholdes, 4) modernisere gjennom nyskaping og teknologiske fremskritt og 5) fremme eksklusiv, intelligent og grønn produksjon.

USA så den økonomiske relasjonen til Kina, bygd på den gamle vekstmodellen, som et relativt balansert vinn-vinn-forhold. Beijings nye vekstmodell, derimot, ser USA utvilsomt på som en alvorlig «trussel». Grunnen er at denne modellen konkurrerer direkte med den amerikanske tjeneste- og kunnskapsøkonomien.

Handelskrigen mellom Kina og USA og høyteknologirivaliseringen etter 2018 vitner om en ny fase i den globale kapitalismens tilbakevendende uforenlighet.

Denne rivaliseringen, som er en konsekvens av interkapitalismens strukturelle uforenlighet, vil forme verdensordenen i årene som kommer.

Li Xing,
professor ved Research Center on
Development and International Relations ved
Aalborg universitet

Oversatt av Inger Sverreson Holmes.